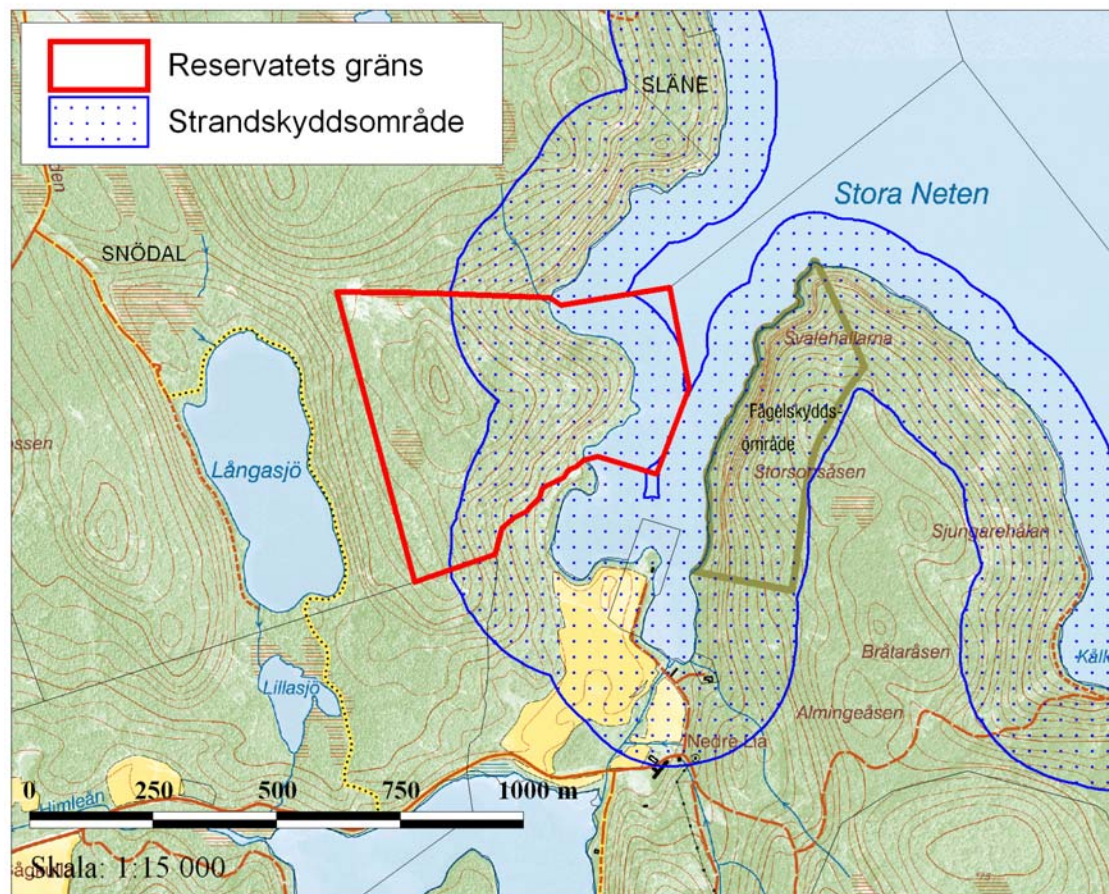

Bildande av Naturreservatet Märkedalen i Varberg kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan ska gälla för naturreservatet Märkedalen. Reservatets gräns framgår av kartan nedan.

Karta över reservatet

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Fastighetskartan, 106-2004/188-N

Uppgifter om reservatet

<u>Objektnamn</u>	Naturreseptatet Märkedalen
<u>Kommun</u>	Varberg
<u>Mittkoordinater i Rikets nät</u>	y = 6 344 260, x = 1303 180
<u>Lägesbeskrivning</u>	6,5 km NO Rolfstorp, 5 km Ö Skällinge
<u>Naturgeografisk region</u>	Området ligger i gränzonen mellan Södra Hallands kustland (region 10) och Sydsvenska högländets myrrika västsida (region 11).
<u>Socken</u>	Skällinge
<u>Fastighet</u>	Annestorp 1:17
<u>Areal</u>	Totalt 27,3 ha, varav 22,4 ha skogsmark.
<u>Servitut</u>	Inga, enligt fastighetsrättslig beskrivning.
<u>Samfälligheter</u>	Fastigheten har andel i Tågarp ga:2 (väg från Skällinge till Nedre Lia).
<u>Nyttjanderätter</u>	De tidigare markägarna har nyttjanderätt till jakt t.o.m. 2011-06-30.
<u>Ägare</u>	Staten, Naturvårdsverket
<u>Förvaltare</u>	Länsstyrelsen

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Märkedalens naturreservat ligger på Stora Netens (Nedens) västra strand i övergångsbygden mellan kustslätten och skogsbygden. Marken sluttar kraftigt ner mot sjön och Märkedalen har som helhet en dramatisk topografi med många hållar, bergbranter och lodytor. Området domineras av ädellövskog, främst av bok, men är varierat och består av flera olika skogstyper med olika grad av påverkan av skogsbruksåtgärder.

Strukturer i form av lågor och högstubbar förekommer till viss del och ädellövskogen är till största delen över hundra år gammal. Området ligger i en trakt rik på ädellövskog och med artrika områden som Övre och Nedre Lia, bara ca en kilometer åt sydost, på motsatt sida av viken. Bokskog verkar ha funnits Märkedalen i någon form i mer än 350 år. På några gamla ekar växer bl. a. guldlockmossa, vinfläck (lav) och glansfläck (lav). Av rödlistade arter återfinns kornbandsmossa på ett par bokar.

Sjön Neten är en näringsfattig källvattensjö som används som dricksvattentäkt av Varbergs kommun. Sjön har även en värdefull fiskfauna med bland annat sik och nors. På lodytan på motsatt sida av sjön Stora Neten finns ett fågelskyddsområde. Märkedalen är även skyddsvärt på grund sin vackra och dramatiska topografi och besöks ibland av naturintresserade.

Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfald som är knuten till ädelövskogsmiljöerna. Syftet är även att skapa möjligheter för arter att sprida sig inom och till reservatet från kringliggande områden.

Syftet är också att omföra grankulturbestånd till lövnaturskog, för att på sikt skapa fler livsmiljöer för lövskogsberoende arter i ett annars grandominerat landskap.

Syftet med reservatsbildningen skall nås genom att:

- Ädelövkogen får utvecklas fritt utan konkurrens från gran.
- Grankulturskog omvandlas till lövskog.
På frisk mark är det långsiktiga målet bokskog och på tunnare jord ek- /tallskog.
I mindre områden skall detta ske genom stödplantering av ek inom hägn, i övrigt genom naturlig föryngring.
- Fuktig-blöt mark skall få utvecklas fritt mot löv- /tallsumpskog utan inslag av gran.
- Körskador i terrängen åtgärdas.
- Kunskap om skötsel och arters ekologi beaktas i den löpande skötseln.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- upplåta ny tomtplats,
- uppföra ny byggnad eller anläggning,
- uppföra mast, antenn, samt anlägga luft- eller markledning,
- borra, spränga, schakta, gräva, dika, dikesrensa, dämma, markbearbeta, bedriva täkt eller annan verksamhet som skadar områdets topografi och landskapets karaktär samt yt- eller dräneringsförhållanden,
- anlägga väg,
- anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets behov,
- avverka, gallra, röja, föryngra skog, röja siktgator för jakt eller på annat sätt påverka vegetationen,
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- kalka, gödsla, sprida bekämpningsmedel eller andra kemikalier,
- framföra motordrivet fordon på land annat än i samband med uttransport av fäلت vilt, samt att
- ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Kalkning av sjön Stora Neten i enlighet med gällande detaljplan för Himleåns åtgärdsområde, samt skötsel och underhåll av Varbergs kommuns vattenledning skall inte heller hindras av föreskrifterna för reservatet.

Med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten för allmänheten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar,
- fånga eller insamla ryggradslösa djur, lavar eller mossor på ett sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,
- uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
- gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
- utan Länsstyrelsens tillstånd anordna tävlingar, lägerverksamhet eller annan verksamhet, samt att
- utan Länsstyrelsens tillstånd genomföra vetenskapliga undersökningar som strider mot föreskrifterna.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen erinrar om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området.

Utvidgat strandskyddsområde (7 kap.13-18§ miljöbalken) berör halva ytan av reservatet. En zon om 200 meter på land och 100 meter på vattensidan av strandlinjen omfattas av strandskydd. Strandskyddsbestämmelsernas syfte är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv, dvs. rätten att utnyttja allemansrätten inom strandskyddsområdet, samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3§ Förordningen om områdesskydd (SFS 1998:1252) enligt miljöbalken, fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

Ärendet initierades genom att den förre markägaren kontaktade länsstyrelsen och informerade om sitt intresse av att ett naturreservat skulle bildas på fastigheten. Vid fältbesök kunde länsstyrelsen konstatera att området har god potential för naturvärden och eventuellt friluftsliv. Marken förvärvades av Naturvårdsverket i december 2005. Avstyckning från fastighet Annestorp 1:3 genomfördes i februari 2006, ny fastighetsbeteckning är Annestorp 1:17.

Frågan om anläggning av en parkeringsficka har inte kunnat lösas, varför anläggningar för friluftslivet inte kan prioriteras i nuläget. Syftet med naturreservatet är därför strikt vetenskapligt.

Förslaget till reservat och skötselplan gick på remiss den 20 december 2006. Remissvar har inkommit från Lo Wallgren i Varberg, Hallands naturskyddsförening, kommunstyrelsen i Varbergs kommun, Polismyndigheten i Hallands län, Skogsstyrelsen Hallands distrikt och Vägverket region väst.

Yttranden i ärendet förs fram av kommunstyrelsen i Varberg och privatpersonen Lo Wallgren i Varberg. Lo Wallgren föreslår att området bör kallas *Merkedalens* naturreservat. Detta eftersom namnet Annestorp, vilket föreslogs i remissförslaget, är missvisande. För gemene man är Annestorp detsamma som gården som ligger 3 km väster om det aktuella området. Namnet Merkedalen föreslås istället, med hänvisning till att detta namn finns med i beskrivningen till en karta från 1816. Kommunstyrelsen för fram samma synpunkt och förordar namnet *Merkedalens*, alternativt *Södra Nedens* naturreservat, eller något annat som anknyter till lokaliseringen. Länsstyrelsens anser att reservatets namn inte bör vara förvirrande utan anknyta till lokaliseringen. Att åter ta i bruk ett historiskt namn ses också som positivt ut kulturhistorisk synpunkt. Den dokumenterade stavningen på 1816-års kartbeskrivning bör dock användas (*"Märkedals lider"*). Stavningen med ä torde vara modernare och därför rimma bättre med god ortnamnsred, enligt 4 § kulturminneslagen. Ett lämpligt namn för reservatet är därför *Märkedalen*.

Kommunstyrelsen påtalar att föreskrifterna för reservatet inte skall hindra skötsel och underhåll av dricksvattenledning i sjön Stora Neden. Länsstyrelsens bedömer därför att föreskrifterna skall kompletteras för att säkerställa verksamheten. Ett tillägg till föreskrifterna har gjorts som tydliggör att föreskrifterna inte skall utgöra ett hinder för Varbergs kommun att bedriva skötsel och underhåll av vattenledning.

Kommunstyrelsens ståndpunkt är att reservatsgränsen bör följa strandkanten med hänvisning till syftet med reservatet. Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverkets riktlinjer stödjer den föreliggande reservatsgränsen. Enligt dessa bör reservatsgränser gå i vattnet för att bli oberoende av vattenståndsvariationer och naturliga förändringar av sjöns strandområde.

Inga av de övriga remissinstanserna har något att erinra mot reservatsbeslutet.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lars-Erik Lövdén.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsrådet Lisbeth Schultze, enhetschef Per-Magnus Åhrén, bitr. länsantikvarie Marianne Foghammar, planhandläggare Barbro Toftgård, länsfiskekonsulent Peter Norell, jurist Asta Uptaite, biolog Lars-Åke Flodin och naturvårdshandläggare Marie Tönnberg, den sistnämnda har varit föredragande.

Lars-Erik Lövdén

Marie Tönnberg

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3.

Bilagor

1. Skötselplan
2. Översiktlig karta
3. Beslut om kungörelsedelgivning och upplysning om överklagande

Sändlista

Hallands Naturskyddsförening, Ann-Margret Korsander, Björkebackevägen 11 Lyngbakken, 310 38 Simlångsdalen
Naturskyddsföreningen i Varberg, Birgitta Rödström, Rosenfredsgatan 3, 432 44 Varberg
Kommunstyrelsen i Varbergs kommun, 432 59 Varberg
Polismyndigheten, Varbergs kommun, Box 29, 432 21 Varberg
Runesson Ulrika och Benny, Annestorp 1 Carls gård, 430 17 Skällinge
Skogsstyrelsen södra Götaland, Box 234, 291 25 Kristianstad
Skogsstyrelsen södra Götaland, Box, Hallands norra distrikt, Box 3, 310 60 Ullared
Varbergs lantmäterimyndighet, Varbergs kommun, 432 80 Varberg
Varbergs ornitologiska förening, Box 61, 432 01 Varberg
Vägarverket, Box 512, 301 80 Halmstad
Wallgren Lo, Nösslinge By 42, 43017 Skällinge

Fiskeenheten
Kulturmiljöenheten
Rättsenheten
Samhällsbyggnadsenheten